

عوامل مؤثر بر میزان رضایتمندی صاحبان کسب و کارهای کشاورزی و غذایی (مطالعه موردی: خراسان رضوی)

هنگامه هندی زاده^{۱*}، علیرضا کرباسی^۲، ملیحه شبیبانی^۳، مریم دهقان دشتابی^۴

چکیده

رضایت شغلی یکی از عوامل مهم در کار و افزایش اثربخشی، کارایی و بهره‌وری و ایجاد حس رضایتمندی در بهره‌برداران کشاورزی می‌باشد و مطالعات نشان می‌دهد سازوکار سرمایه اجتماعی یکی از جنبه‌های مهم در ارتقای رضایتمندی شغلی می‌باشد. براین اساس هدف این مقاله بررسی عوامل مؤثر بر میزان رضایتمندی صاحبان کسب و کار کشاورزی و غذایی (مطالعه موردی: خراسان رضوی) می‌باشد. تعداد ۱۷۳ صاحبان کسب و کار بصورت کاملا تصادفی انتخاب شدند. روایی پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصین و پایایی آن با تکنیک آلفای کرونباخ ۰/۷۱ مورد بررسی قرار گرفت. در این پژوهش داده‌ها از روش لاجیت ترتیبی با استفاده از نرم‌افزار STATA مورد بررسی قرار گرفت. نتایج آزمون برنت نشان از تایید استفاده از لاجیت ترتیبی است. یافته‌های استنباطی تحقیق تأثیر متغیرهای سن، تحصیلات، سابقه کاری و درآمد را بر میزان رضایتمندی مورد بررسی قرار داد. از بین این متغیرها با توجه به الگوی لاجیت ترتیبی تنها متغیر سن تأثیر منفی بر میزان رضایتمندی دارد. مطابق با نتایج اثرنمایی هرچه افراد سن بالاتر باشد احتمال قرار گرفتن در گروه ۲ و ۳ (میزان رضایت متوسط و بالا) به ترتیب ۰/۰۰۰۳ و ۰/۰۰۰۶ واحد کاهش می‌یابد و احتمال قرار گرفتن در گروه ۱ (رضایت کم) ۰/۰۰۰۶ واحد افزایش می‌یابد. نتایج آزمون هم‌خطی نشان‌دهنده عدم وجود هم‌خطی در مدل است. با توجه به تاکید مقاله بر میزان رضایتمندی و از طرفی راه‌کارهایی که موجب توسعه اقتصادی شود پیشنهاد می‌شود که برپایی نمایشگاه‌های ترویجی، جشنواره‌ها و همایش‌های ترویجی تأثیرگذار است. ایجاد بازارچه‌های خوداشتغالی و کارآفرینی باید رونق پیدا کند. از آن‌جا که بسیاری از افراد توانایی بازاریابی و فروش محصولات خود را ندارند، این بازارچه محلی برای فروش و معرفی محصولات این افراد است.

واژه‌های کلیدی: توسعه پایدار، رضایتمندی، لاجیت ترتیبی، کسب و کار کشاورزی و غذایی

۱. دانشجوی دکتری اقتصاد کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

Email: hengamehendii@gmail.com

۲. استاد و عضو هیئت علمی گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

۳. دانشجوی دکتری اقتصاد کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

۴. دانشجوی دکتری اقتصاد کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

مقدمه

رضایت شغلی یکی از عوامل مهم در موفقیت‌های شغلی و عاملی است که باعث افزایش کارایی و نیز احساس رضایتمندی فردی می‌گردد. در واقع به‌عنوان یکی از پارامترهای اساسی در چگونگی برآورده ساختن خواسته‌های افراد از طرف اجتماعی، رضایت شغلی سهم به‌سزایی در آرامش روحی-روانی افراد و در نهایت تأثیر عمیق در روابط اجتماعی و نتایج خواسته شده از شغل‌های گوناگون دارد و اغلب نظریه‌پردازان معتقد هستند که بهره‌وری یک بخش تنها به عامل مادی مربوط نیست، بلکه سازه‌های غیرمادی، نظیر خوش‌بینی و امیدواری و غیره اثربخشی بیشتری در این بهره‌وری دارد و با توجه به این که رضایت شغلی به‌عنوان بخشی از فرآیند ارزیابی نیازها برای نیروی انسانی در نواحی مختلف از جمله نواحی روستایی مطرح است، لذا سهم به‌سزایی در بهره‌وری در نواحی روستایی خواهد داشت (Heydari Sareban, 2012). از طرفی شهرنشینی امروزه یکی از چالش‌های مهم است. بیشترین میزان این پدیده در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین بوده است. شهرنشینی شتابان چهار دهه گذشته در کشورهای رو به توسعه چندین پیامد منفی داشته است که عبارت‌اند از: افزایش فقر در شهرها، ارائه ناکافی مسکن، خدمات بهداشتی، ویرانی محیط زیست و از همه مهم‌تر افزایش بیکاری است. همچنین توجه به میزان رضایتمندی کشاورزان از میزان تولیدات خود و شناسایی توانایی خود از جمله مواردی است که باعث جلوگیری مهاجرت آنان به شهر می‌شود که این خود می‌تواند به بحث بیکاری کمک کند. بنابراین یکی از محورهای اساسی در تحلیل مسائل شهری، توجه به ساختار مدیریت در این جوامع است (Mahdavi et al, 2014). از طرفی واژه کارآفرینی بیش از دو قرن نیست که در ادبیات مدیریت و اقتصاد وارد شده و مانند سایر واژه‌ها تغییرات زیادی به خود گرفته و از رشد تکاملی برخوردار بوده است. کارآفرینی ابتدا در نظریه‌های اقتصادی تبلور یافته و به‌عنوان عامل اصلی ایجاد ثروت و یا ارزش اقتصادی شناخته شده و از قرن پانزدهم تا کنون، در کانون مکاتب مختلف اقتصادی قرار داشته است (Ahmadpour Darayani, 2004). توسعه پایدار امروزه بر پایه نوآوری و خلاقیت و استفاده از دانش استوار است. توسعه کارآفرینی اجتماعی در کشور ضمن فراهم آوردن زمینه رشد و توسعه پایدار، مسائل و مشکلات جاری از جمله فقر، نابسامانی اجتماعی و فرهنگی، بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی و معضل بزرگ انبوه بیکاران را مرتفع خواهد کرد. در واقع کارآفرینی اجتماعی پایه و اساس همه جانبه محسوب می‌شود. رشد و توسعه اقتصادی از مهم‌ترین اهداف جامعه بشری است که لازمه دستیابی به این هدف ایجاد و گسترش فعالیت اقتصادی می‌باشد. مهم‌ترین پیش شرط فعالان اقتصادی جهت فعالیت، وجود ثبات، آرامش و به عبارت دیگر محیط مناسب کسب و کار در کشور است؛ به نحوی که سرمایه‌گذاران بتوانند با انجام محاسبات بلندمدت نتیجه تولید، توزیع و سرمایه‌گذاری خود را پیش‌بینی نمایند.

با توجه به این که کسب و کار در کشور کم شده است یا افراد زیادی که بر سر شغل‌های مختلف هستند رضایت خاطر از شغلشان ندارند، بررسی عوامل مؤثر بر میزان رضایتمندی کسب و کارها از آن جهت حائز اهمیت است که سیاست‌گذاران اقتصادی هر جامعه‌ای بتوانند نیازهای آتی جامعه و نحوه حرکت آن را برای سالیان آتی پیش‌بینی و با توجه به آنچه رخ خواهد داد، برنامه‌ریزی نمایند.

روش تحقیق

در این مطالعه برای دستیابی به نمونه‌ای مطلوب، متناسب با اهداف مطالعه از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و برای تعیین تعداد نمونه‌ها از رابطه کوکران (۱۹۶۳)^۱، که در زیر اشاره شده بهره گرفته شده است.

$$n = \frac{t^2 \cdot s^2}{d^2} \quad (1)$$

در این مطالعه s^2 : واریانس صفت مورد مطالعه، d : دقت احتمالی مطلوب، n : حجم نمونه کل و $t = 1/96$ استفاده می‌شود. برای تعیین تعداد نمونه، یک پیش مطالعه انجام شد که در آن ۱۵ پرسشنامه تکمیل شد. به منظور بررسی پایداری درونی سوال‌های پرسشنامه، از تکنیک سنجش پایایی ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید:

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \cdot \left(1 - \frac{\sum s_t^2}{s^2}\right) \quad (2)$$

در این رابطه n برابر با تعداد زیر مجموعه سوال‌های پرسشنامه یا آزمون، s_i^2 : واریانس سوال i ام (واریانس داده‌های موجود در یک ستون ماتریس داده‌ها) و s^2 : واریانس کل آزمون یا به عبارت دیگر واریانس ستون مجموع در ماتریس داده‌ها می‌باشد.

الگوی لاجیت ترتیبی مبتنی بر یک متغیر پنهان پیوسته است که به منظور تعیین متغیرهای توضیحی بر میزان رضایت و همچنین نحوه تاثیر هر متغیر بر احتمال قرار گرفتن در چهارگروه رضایت بالا، رضایت متوسط، رضایت کم و رضایت خیلی کم، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

فرم کلی الگو در رابطه (۱) نشان داده شده است (Greene & Hensher, 2010):

$$y_i^* = \beta'x_i + \varepsilon_i \quad -\infty < y_i^* < +\infty \quad i = 1, 2, \dots, n \quad (3)$$

که در آن y_i^* معرف متغیر وابسته پیوسته (میزان رضایتمندی) است. بردار پارمترهایی است که باید برآورد شوند و x_i متغیرهای توضیحی مشاهده شده است. ε_i نیز بیانگر جزء خطاست. همچنین n نمونه مورد بررسی است. لذا فرم کلی الگوی لاجیت ترتیبی به صورت رابطه (۲) است (Greene & Hensher, 2010):

$$\begin{aligned} y_i = 1 & & -\infty < y_i^* < \mu_1 \\ y_i = 2 & & \mu_1 < y_i^* < \mu_2 \\ y_i = 3 & & \mu_2 < y_i^* < \mu_3 \\ \dots & & \dots \\ y_i = j & & \mu_{j-1} < y_i^* < +\infty \end{aligned} \quad (4)$$

که در آن، μ_j بیانگر آستانه‌هایی است که پاسخ‌های مشاهده شده گسسته را تعریف می‌کند. تعداد آستانه‌ها همواره یک کمتر از تعداد گروه‌های تعیین شده در پژوهش است. الگوی با استفاده از روش حداکثر راستنمایی برآورد می‌شود و احتمال اینکه $y_i = j$ باشد، توسط رابطه (۳) محاسبه می‌شود:

$$\Pr(y_i = j) = \Pr(y_i \geq \mu_{j-1}) = \Pr(\varepsilon_i \geq \mu_{j-1} - \beta'x_i) = F(\beta'x_i - \mu_{j-1}) \quad (5)$$

در بیان احتمال تجمعی، الگوی لاجیت ترتیبی، احتمال اینکه گروه j ام سطح Z_j یا پایین تر را به خود اختصاص دهد، برآورد می‌کند. گروه‌های پاسخ در الگوی لاجیت ترتیبی بیانگر سطوحی ترتیب گونه میان خود هستند. تصریح این الگو به صورت رابطه (۴) است:

$$\text{Log} \left[\frac{\gamma_i(x_i)}{1 - \gamma_i(x_i)} \right] = \mu_j - [\beta_1 x_{1i} + \beta_2 x_{2i} + \dots + \beta_k x_{ki}] ; j = 1, 2, 3, \dots, j; i = 1, 2, 3, \dots, n \quad (6)$$

که در آن، γ_i معرف احتمال تجمعی است که به صورت رابطه (۵) محاسبه می‌شود:

$$\gamma_i(x_i) = \gamma(\mu_j - \beta'x_i) = P(y_i < j|x_i) \quad (7)$$

که در آن، β به صورت بردار ستونی پارامترها و x_i بردار ستونی متغیرهای توضیحی است. با توجه به ترتیبی بودن گروه‌های پاسخ، نتایج مجموعه‌ای از خطوط موازی است. یکی از فرض اساسی رگرسیون لاجیت ترتیبی این است که ارتباط میان هر جفت از گروه‌های نتیجه، یکسان باشد. به عبارت دیگر، الگوی لاجیت ترتیبی فرض می‌کند ضریب‌هایی که ارتباط میان پائین‌ترین طبقه نسبت به همه طبقه‌های بالاتر متغیر وابسته را توضیح می‌دهند، یکسان هستند. این فرض، فرض احتمالات متناسب یا فرض رگرسیون‌های موازی نامیده می‌شود. از آنجایی که ارتباط میان همه جفت گروه‌ها یکسان است، تنها یک مجموعه از ضریب‌ها (تنها یک الگوی) وجود دارد. اگر چنین نباشد، نیازمند الگوهای متفاوتی همانند الگوی لاجیت ترتیبی تعمیم‌یافته یا الگوهای دیگر برای توضیح ارتباط میان هر جفت از گروه‌ها خواهد بود.

در این الگو تفسیر ضرایب به صورت مستقیم انجام نمی‌شود. زمانی که یک متغیر توضیحی افزایش می‌یابد، تغییر در احتمال، افزون بر اینکه وابسته به ارزش متغیر توضیحی است، به سایر متغیرها نیز بستگی دارد. از آنجا که این تغییر در احتمال، ثابت نیست، لذا تفسیر ضرایب به صورت مستقیم انجام نمی‌شود، بنابراین در اینجا تنها جهت تغییر احتمال (علامت ضریب) برای گروه‌های ابتدایی و نهایی قابل مشاهده است و جهت و میزان تغییر در گروه‌های میانی قابل مشاهده نیست. لذا محاسبه اثر نهایی می‌تواند جهت و میزان تغییرات در گروه‌های میانی را نشان دهد. اثر نهایی یک واحد تغییر در متغیر توضیحی بر روی احتمال طبقه j به صورت رابطه (۶) محاسبه می‌شود:

$$\frac{\partial P(y_i = j|x_i)}{\partial x_k} = [\lambda(\mu_{j-1} - \beta'x_i) - \lambda(\mu_j - \beta'x_i)]\beta_k \quad (8)$$

که در آن $\lambda_j x_i = \partial y_j(x_i) / \partial x_k$ است. به طور معمول اثر نهایی در مقادیر میانگین متغیرها محاسبه می‌شود. با توجه به این که مجموع احتمالات، همواره برابر یک است، بنابراین؛ مجموع اثرهای نهایی برای هر متغیر برابر صفر خواهد بود. همچنین محاسبه اثرات نهایی برای متغیرهای مجازی به صورت مستقیم انجام نمی‌شود و اختلاف میان احتمالات در دو حالت ممکن محاسبه می‌شود. پژوهش حاضر، مطالعه‌ای میدانی بوده که به صورت توصیفی و تحلیلی انجام پذیرفته است جامعه آماری این تحقیق شامل صاحبان کسب و کار در استان خراسان رضوی می‌باشند ولی با توجه به اینکه نمی‌توان کلیه افراد جامعه آماری را مورد مطالعه قرار داد. نمونه آماری با استفاده از فرمول کوکران برابر با ۱۷۳ نفر برآورد گردید. اطلاعات مورد نیاز تحقیق با استفاده از تکنیک پرسشنامه و روش نمونه-گیری تصادفی در دسترس، جمع‌آوری گردید. روایی پرسشنامه توسط کارشناسان و پایایی آن با استفاده از ضریب

آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۱ به دست آمد، که نشان از پایایی قابل قبول پرسشنامه‌ها دارد. در مرحله بعد اطلاعات مورد نیاز به روش مصاحبه رودررو جمع‌آوری گردید و این اطلاعات با استفاده از نرم افزار spss با روش‌های آماری تجزیه و تحلیل و با استفاده از نرم‌افزار stata مورد بررسی قرار گرفتند.

نتایج و بحث

به سه دسته میزان رضایت بالا، متوسط و کم تقسیم شده‌اند. جدول (۳) متغیرهای مستقل مطالعه را نشان می‌دهد. هم‌خطی بین متغیرهای مستقل الگو با استفاده از آزمون عامل تورم واریانس مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن در جدول (۴) ارائه شده است. چنانچه میزان این آماره برای تمام متغیرها کوچکتر از ۵ باشد می‌توان نتیجه گرفت که هم‌خطی محدودیتی برای برآورد الگو محسوب نمی‌شود که در مطالعه حاضر نیز مقدار آماره مذکور برای تمامی متغیرها کمتر از ۵ بدست آمده است. در برآورد الگوی لاجیت ترتیبی قبل از اینکه نتایج الگو مورد بررسی قرار گیرد نیاز است که آزمون رگرسیون‌های موازی بررسی شود. آزمون رگرسیون‌های موازی منطقی بودن قضیه برابری پارامترها برای تمامی گروه‌ها را ارزیابی می‌کند. به عبارت دیگر چنانچه فرض صفر این آزمون که عبارت است از یکسان بودن ضرایب برای تمامی گروه‌ها است، مورد قبول واقع شود، نشان‌گر آن است که پارامترهای وضعیت برای همه گروه‌های پاسخ یکسان است (Greene & Hensher, 2010). نتیجه آزمون رگرسیون موازی در جدول (۵) ارائه شده است. براساس نتایج فرض صفر در حالت کلی پذیرفته شده و برآورد الگوی لاجیت ترتیبی از کارایی بالایی برخوردار است. ضمناً در این مطالعه واریانس ناهمسانی نیز کنترل شد.

جدول (۳): توصیف متغیرهای تحقیق

متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداکثر	حداقل
میزان رضایتمندی	۱/۹۷	۰/۷۵	۳	۱
سن	۴۱/۲	۱۰/۷	۷۵	۲۳
میزان تحصیلات	۲/۶	۱/۳۵	۶	۱
سابقه کاری	۱۵/۳	۱۱/۷	۶۰	۱
درآمد (میلیارد ریال)	۳/۵	۶/۳	۱۵۰۰۰۰	۵

مأخذ: یافته‌های تحقیق

جدول (۴): آزمون عامل تورم واریانس (آزمون هم‌خطی)

متغیر	VIF	Tolerance
سن	۱/۳۹	۰/۷۲
میزان تحصیلات	۱/۱۲	۰/۸۹
سابقه کاری	۱/۲۶	۰/۷۹
درآمد	۱/۱۰	۰/۹۱

مأخذ: یافته‌های تحقیق

جدول (۵): آزمون رگرسیون موازی (آزمون برنت)

۱۵۴۸

سطح معنی‌داری	Chi2	آزمون
۰/۱۶	۶/۵۲	All
۰/۰۲	۵/۲۱	سن
۰/۲۱	۱/۵۱	میزان تحصیلات
۰/۱۴	۲/۱۳	سابقه کاری
۰/۷۱	۰/۱۴	درآمد

مأخذ: یافته‌های تحقیق

نتایج الگوی لاجیت ترتیبی در جدول (۶) ارائه شده است که بر پایه شاخص‌های خوبی برازش ارائه شده می‌توان بیان داشت که الگوی برآوردی از قدرت توضیح دهنده بالایی برخوردار است. معنی‌داری آستانه‌ها بیانگر این حقیقت است که طبقه‌بندی صورت گرفته برای گروه‌ها درست بوده است. نتایج گویای آن است که متغیر سن بر احتمال میزان رضایتمندی تاثیر منفی و معنی‌دار دارد. قابل ذکر است که در الگوی لاجیت ترتیبی ضرایب تفسیر نمی‌شوند و فقط علامت آن‌ها قابل تفسیر است و تفسیر ضرایب آن با اثر نهایی انجام می‌شود. در بین ۴ متغیر مذکور تنها متغیر سن تاثیر منفی معنی‌داری بر احتمال میزان رضایتمندی در سطح بالا دارد. متغیر میزان تحصیلات که شامل تمام مقاطع می‌باشد تنها تاثیر مثبت بر احتمال میزان رضایتمندی در سطح بالا دارد ولی آماره آن بی‌معنی است که می‌تواند به این دلیل باشد که میزان تحصیلات برای افرادی که دارای شغل آزاد هستند کاربردی نیست. همچنین متغیر سابقه کاری تأثیر مثبت و معنی‌دار بر احتمال میزان رضایتمندی دارد.

جدول (۶): نتایج الگوی لاجیت ترتیبی (متغیر وابسته: میزان رضایتمندی از کسب و کار)

متغیر	ضرایب	انحراف معیار	سطح معنی‌داری
سن	۰/۰۳ -	۰/۰۱۵	۰/۰۳۳
میزان تحصیلات	۰/۱۶ ns	۰/۱۱۳	۰/۱۳۸
سابقه کاری	۰/۰۳۵ **	۰/۰۱۴	۰/۰۱۴
درآمد	۴/۲۹ **	۲/۵۶	۰/۰۹۳
آستانه اول	-۱/۵	۰/۷۵	-
آستانه دوم	۰/۴۵	۰/۷۵	-
Wald Chi-square (P-value)			۲۲/۸ (۰/۰۰۴)
R2 McFadden			۰/۱۴
R2 McKelvey & Zavoina			۰/۳۱
R2 Cox-Snell			۰/۲۷
R2 Cragg-Uhler			۰/۳۰
R2 Count			۰/۵۹

***: معنی‌داری در سطح ۵ درصد

مأخذ: یافته‌های تحقیق

نتایج اثر نهایی در جدول (۷) ارائه شده است. بر پایه نتایج، هرچه افراد سن بالاتر باشد احتمال قرار گرفتن در گروه ۲ و ۳ (میزان رضایت متوسط و بالا) به ترتیب ۰/۰۰۰۳ و ۰/۰۰۰۶ واحد کاهش می‌یابد و احتمال قرار گرفتن در گروه ۱ (رضایت کم) ۰/۰۰۶ واحد افزایش می‌یابد. از طرفی با افزایش یک واحد در میزان تحصیلات احتمال قرار

گرفتن در گروه ۱ (میزان رضایت کم) ۰/۰۳ واحد کاهش می‌یابد و احتمال قرار گرفتن در گروه ۲ و ۳ (رضایت متوسط و زیاد) به ترتیب ۰/۰۰۱ و ۰/۰۳ واحد افزایش می‌یابد. با افزایش یک واحد در متغیر سابقه کاری احتمال قرار گرفتن در گروه ۱ (میزان رضایت کم) ۰/۰۰۷ واحد کاهش و احتمال قرار گرفتن در گروه ۲ و ۳ به ترتیب ۰/۰۰۴ و ۰/۰۰۶ واحد افزایش می‌یابد. همچنین یک واحد افزایش در درآمد احتمال قرار گرفتن در گروه ۱ به میزان ۸/۷ واحد کاهش و احتمال قرار گرفتن در گروه‌های ۲ و ۳ به ترتیب به میزان ۵ و ۸/۲ واحد افزایش می‌یابد.

جدول (۷): نتایج اثر نهایی

متغیر	گروه ۱		گروه ۲		گروه ۳	
	ضریب	معنی‌داری	ضریب	معنی‌داری	ضریب	معنی‌داری
سن	۰/۰۰۶	۰/۰۳۲	-۰/۰۰۰۳	۰/۱۶۵	-۰/۰۰۰۶	۰/۰۳۵
میزان تحصیلات	-۰/۰۰۳	۰/۱۱۴	۰/۰۰۱	۰/۱۶۶	۰/۰۳۲	۰/۱۱۳
سابقه کاری	-۰/۰۰۷	۰/۰۱۳	۰/۰۰۰۴	۰/۱۶۵	۰/۰۰۰۶	۰/۰۱۵
درآمد	-۸/۷	۰/۰۹۶	۵/۰۰۳	۰/۱۶۶	۸/۲۱	۰/۰۹۲

مأخذ: یافته‌های تحقیق

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در نهایت باید بیان کرد که رضایتمندی شغلی که متأثر از عوامل متعددی به‌ویژه عامل اجتماعی است، که نقش مهمی در بهبود بهره‌وری نیروی انسانی، بهبود وضعیت رفاه، درآمدزایی، کارآفرینی، کارایی و ... بازی می‌کند. براین اساس این پژوهش به بررسی عوامل مؤثر بر میزان رضایتمندی صاحبان کسب و کار در مشهد پرداخته است. یافته‌های استنباطی تحقیق تأثیر متغیرهای سن، تحصیلات، سابقه کاری و درآمد را بر میزان رضایتمندی مورد بررسی قرار داد. از بین این متغیرها با توجه به الگوی لاجیت ترتیبی تنها متغیر سن تأثیر منفی بر میزان رضایتمندی دارد. ضریب این متغیر تفسیر نمی‌شود و تنها علامت آن قابل تفسیر است. نتایج آزمون هم‌خطی نشان‌دهنده عدم وجود هم‌خطی در مدل است. همچنین با توجه به آزمون برنت تاکید بر الگوی لاجیت ترتیبی تأیید شد. تفسیر ضرایب با استفاده از اثر نهایی آن انجام می‌شود. مطابق با نتایج اثر نهایی هرچه افراد سن بالاتر باشد احتمال قرار گرفتن در گروه ۲ و ۳ (میزان رضایت متوسط و بالا) به ترتیب ۰/۰۰۳ و ۰/۰۰۶ واحد کاهش می‌یابد و احتمال قرار گرفتن در گروه ۱ (رضایت کم) ۰/۰۰۶ واحد افزایش می‌یابد. از طرفی با افزایش یک واحد در میزان تحصیلات احتمال قرار گرفتن در گروه ۱ (میزان رضایت کم) ۰/۰۳ واحد کاهش می‌یابد و احتمال قرار گرفتن در گروه ۲ و ۳ (رضایت متوسط و زیاد) به ترتیب ۰/۰۰۱ و ۰/۰۳ واحد افزایش می‌یابد. با افزایش یک واحد در متغیر سابقه کاری احتمال قرار گرفتن در گروه ۱ (میزان رضایت کم) ۰/۰۰۷ واحد کاهش و احتمال قرار گرفتن در گروه ۲ و ۳ به ترتیب ۰/۰۰۴ و ۰/۰۰۶ واحد افزایش می‌یابد. همچنین یک واحد افزایش در درآمد احتمال قرار گرفتن در گروه ۱ به میزان ۸/۷ واحد کاهش و احتمال قرار گرفتن در گروه‌های ۲ و ۳ به ترتیب به میزان ۵ و ۸/۲ واحد افزایش می‌یابد.

با توجه به تاکید مقاله بر میزان رضایتمندی و از طرفی راه‌کارهایی که موجب توسعه اقتصادی شود پیشنهاداتی در این زمینه ارائه شده است که به شرح ذیل می‌باشد:

ایجاد شبکه‌ها و اتجمن‌های کارآفرینی اجتماعی به‌طوری که افراد در قالب گروه بتوانند فعالیت‌های بیشتری داشته باشند و دامنه تأثیرگذاری فعالیت‌های آنان افزایش یابد. تشکیل اجتماعات محلی مانند انجمن‌ها و شوراهای محلی، تشکیل گروه‌های همسالان و هیئت‌های مذهبی و جزآن که سرمایه اجتماعی مهمی می‌باشند، تقویت شوند و جلسات هم‌اندیشی در محلات برگزار شود. برپایی نمایشگاه‌های ترویجی، جشنواره‌ها و همایش‌های ترویجی تأثیرگذار است. ایجاد بازارچه‌های خوداشتغالی و کارآفرینی باید رونق پیدا کند. از آن‌جا که بسیاری از افراد توانایی بازاریابی و فروش محصولات خود را ندارند، این بازارچه محلی برای فروش و معرفی محصولات این افراد است.

منابع

- Heidari Sarban, V. 2013. Investigating the Factors Affecting Farmers' Job Satisfaction Regarding Employment in the Agricultural Sector (Case Study: Meshginshahr County). *Journal of Geographical Perspective in Human Studies*, 4 (2): 103-119.
- Heidari Sarban, V., Sajjadi Gheidari, Hamdollah. And Sadeghloo, Tahereh. 2014. Explaining the role of social capital in promoting job satisfaction of rural farmers (Case study: Meshginshahr villagers). *Social Welfare Planning and Development Quarterly*, 21: 191-22.
- Heidari Sarban, V., Sajjadi Gheidari, Hamdollah and Majnuni Tootakhteh, Ali. 2017. Explaining the effects of psychological capital on improving job satisfaction of farmers in Ardabil. *Quarterly Journal of Rural Development Strategies*, 4 (2): 137-156.
- Shams Dini, A., Sanai Moghadam, S., Balaghi. R. And Rezaei, M. 2017. Measuring the level of citizens' satisfaction with the performance of the municipality and evaluating individual and social factors affecting it (Case study: Dehdasht city). *Journal of Urban Research and Planning*. 8 (30): 204-185.
- Sadeghi, A., Dehghani, M and Dadgar, M. 2019. Investigating the effective factors on urban tourism satisfaction using Kano model (Case study: Shiraz city). *Urban Tourism Quarterly*. 6 (3): 139-151.
- Vetitnev, Alexandr. & Romanova, Galina. & Matushenko, Natalia. & Knetenadze, Ekaterina. 2013. Factors Affecting Domestic Tourists' Destination Satisfaction: The Case of Russia Resorts, *World Applied Sciences Journal*, Vol.22, No.8, pp. 1162-1173